

Veronika Vaníčková

Gymnázium Kadaň

Tibet v srdci

"Dalajlamismus dosud není politický směr, ani nové náboženství, ale pokud znamená úctu k životu, porozumění, toleranci, soucítění a právo na štěstí pro všechny lidské bytosti bez rozdílu rasy a náboženského vyznání, potom se k tomuto směru hlásím."

Klečím na zemi s hlavou skloněnou a rukami za zády. Míří na mě zbraní sám čínský vojevůdce. Všichni se na mě dívají. Život na náměstí se zastavil a všechny pohledy jsou upřeny na mě. Na mladého muže opakujícího tyto slova v tibetštině. Zvedám oči a nenápadně se rozhlížím kolem sebe. V očích tibeťanů září strach z toho, co nastane. Oči číňanů číší nenávistí a vítězstvím. Na zemi leží tisíce mrtvých. Najednou si uvědomuji, že když jsem donutil zabít buddhistu, zabil jsem tím celý buddhismus. Najednou se cítím stejně jako čínská havěť, která nás již definitivně porazila. V hlavě mám jedinou otázku. Byli tito nevinní lidé ochotni zemřít pro svou zemi? Vrátil jsem se zpět do rodného města.

Moje cesta začala když jsem byl docela malý kluk. Do svých osmi let jsem žil se svými rodiči ve městě Lhasa. Pak jsme začali být utiskováni číňany. Po čínské invazi jsme se byli nuceni přestěhovat do menšího města Žikace. Tam jsem strávil své dětství ve strachu a v nenávisti. Byl jsem mlácen čínskými dětmi. Nadávali mi a šikanovali mne. Už v tu dobu jsem věděl, že nikdy nebudu jedním z nich. Už v tu dobu jsem si byl jistý tím, že navždy zůstanu hrdým tibeťanem. I kdyby to mělo znamenat smrt.

V mých třinácti letech jsem přišel o rodiče. Oba byli odsouzeni za demonstraci proti Číně a vlastnění tibetské vlajky. Najednou jsem byl sám. Po roce hledání způsobu, jak je následovat jsem se konečně rozhodl. Najednou to byla jediná věc, která měla smysl. Na černém trhu jsem si zakoupil za poslední peníz tibetskou vlajku, schoval jí pod kabát a vydal se rozdávat tibeťanům naději. Protože to bylo jediné co jsem jim mohl dát.

Procházel jsem mnohými městy. V žádném jsem se však nezastavil. Srdce mi krvácelo, když jsem viděl ten nevinný lid, který tolik trpěl a byl silně utiskován. Nemohl jsem však riskovat, že někdo z čínských najde mou vlajku. Moje zloba vůči číňanům narůstala a mě se v hlavě zrodil spásný plán. Začal jsem se soustředit na malé vesnice, které nebyly ve velké míře obývány číňany. Připravoval jsem je na největší povstání v dějinách Tibetu.

Kamkoliv jsem přišel, stal jsem se jejich vůdcem. Když jsem ukázal vlajku, pochopili, že jsem jediná naděje v kterou se dá věřit. Všichni byli ochotni stejně jako já bojovat za svojí zemi. Nikdy jsem se však neptal, kdo z nich byl ochoten zemřít.

Když nastal útlak, obklopilo na sto tisíc tibeťanů mé rodné město Lhasa. Byla tma a město spalo. Všichni čekali na můj povel. Začala odbíjet půlnoc a já zařval hlasem vítěze. "Za Tibet!"

Bojovníci se hrnuly branami do města. Vykopávali dveře domů a zabíjeli. Vypadalo to na jasné vítězství, když tu se odkudsi objevilo asi tak miliónové vojsko, které kráčelo proti nám. Nastal boj, který trval sedm dní a sedm nocí. Boj, který navždy odkázal tibetský lid do životů plných strachu. Vrátil jsem se zpět do rodného města.

Lenka Kuncová

Gymnázium Kadaň

Touha po svobodě

Svět je plný věcí, stvoření a zázraků, zla i dobra. Sen malého Lhama byl zpočátku zmatený. Spal velice neklidně ve svém koutku malé světničky, kterou sdílel s matkou, otcem a mladší sestrou Delsou. Domek, ze kterého tu a tam vykukuje trám a na zdech se suší jačí trus, byl jeden z mála domků v jejich vesničce. Život v nadmořské výšce čtyř tisíců je těžký, naplněný nekonečnou a každodenní prací kvůli vlastnímu přežití.

Když Lhamo propadl hlubokému spánku, ve snu se mu zjevil obraz. Už jasnější než předtím. Kolem něj byly vysoké hory. Viděl skupinky Tibeťanů, jak se smějí a jsou šťastní. Zpívali a tancovali. Jakoby z dálky zaslechl ozvěnu, ze které rozpoznal jen část: „Vítej zpět, vítej doma...“ Rozpoznával pouze malou shrbenou postavu na obzoru. Obraz se náhle změnil a Lhamo se ocitl na kamenité cestě a pomalu stoupal do hor. Byl slabý, ale na duchu šťastný. Sám nechápal, co jeho sen znamená, ale věděl, že se ještě dlouho nechce vzbudit.

Ráno přišlo rychle. Lhamo vstal jako vždy v pět hodin, vypil tibetský čaj s jačím máslem a snědl campu. Campa bylo jídlo, které jedli nejčastěji. Je to základní potravina Tibetu z ječmenné mouky a jačího másla. Po snídani nastala hluboká meditace a modlitba. Děkoval za vše.

Do školy se těšil jen kvůli kamarádům, lumpárnám a komiksovým učebnicím v tibetštině. Cestou viděl zbytky starých budov, které zničili a vypálili Číňané při obsazování jejich území. Ani jejich vesnička se nevyhnula silné armádě. Učení je pro Lhama naděje na lepší život. Vzdělání je nezbytné a on to ví. Přešel kolem čínské vlajky na dvoře a vešel do chladné třídy. Žádné topení zde není. Lavice nemají, sedí na zemi. Začínají tibetskou abecedou a opakují ji po učiteli. Ve škole stráví až deset hodin denně a to šestkrát v týdnu.

Po škole se těšil, až si bude s kamarády hrát. Nejprve však musel podojit kozu. Kozu měli teprve pár dní a měli z ní ohromnou radost. Mít své mléko nemohl každý. Lhamo nevěděl, kdo kozu přivedl. Slyšel jen od otce, že ji darovali hodní lidé z daleké země. Snad až z Evropy. Měli opravdu štěstí. Ještě došel s lavórkem pro vodu a umyl svou sestru. Poté už konečně skotačil s kamarády. Nejraději hrál fotbal. Dnes byl hodně rychle unavený a slunce brzy zapadlo. Byl

tedy rád, že může jít spát. Nejdříve společně meditovali, modlili se a děkovali bohu. V tom si Lhamo vzpomněl na svůj sen a vše pochopil.

Všichni ve vesnici a v celém Tibetu věřili, že přijde svoboda. Zlé doby moci čínského režimu ustoupí, Tibeťanům se začne žít lépe a budou více uznávaní celým světem. Přáli si, aby se Dalajlama vrátil do rodného kraje. Dalajlama je však starý, a pokud brzy nenajde svého nástupce, tibetská kultura a víra pomalu zanikne. Bude zničena vlivem Číny. To ovšem nikdo nechce dopustit, a tak stále doufají, věří, modlí se.

Snad byl sen tibetského chlapce Lhama jakýmsi proroctvím. Snad někdy přivítají zpět ve své zemi duchovního vůdce Dalajlamu. Snad se Tibeťané dočkají svobody a práv. Snad...

Martina Pilařová

Gymnázium Kadaň

Tibet jako takový

Tibet, historické území ve střední Asii, které od roku 1951 patří neprávem pod nadvládu Číny. Hlavním městem Tibetu je Lhasa, která byla do roku 1959 sídlem všech Dalajlámů. Hornaté území, které má průměrnou nadmořskou výšku kolem 4 900 m. n. m. osidluje tradiční tibetské obyvatelstvo, které je na svém území etnikem. Před okupací světovou velmocí býval Tibet nezávislým královstvím s různorodou kulturou a neobyčejnými zvyky. Tibeťané jsou velice mírumilovní vyznavači buddhismu, přičemž jejich hlavním vůdcem je XIV. Dalajláma, ke kterému všichni vzhlíží, ten nyní vede svůj rodný Tibet z exilu. Je mu již osmdesát let a Tibeťané se obávají toho, co přijde po jeho smrti. Jestli Čína vůbec dovolí reinkarnaci XV. Dalajlámy. Co by dělali jiní vyznavači náboženství, kdyby jim chtěli sebrat jejich duchovního představitele?

S tibetskou kulturou souvisí také jejich neobvyklé pohádky. Pro tibetské pohádky jsou typická zvířata postavená do hlavních rolí. V pohádkách se nebere zřetel na to, že jsou určeny pro děti, ale vše je popsáno detailně, leckdy příliš realisticky. Vítězství mazanějšího a pohotovějšího nad silnějším je to právě ořechové pro pohádky z Tibetu. Víme, kde se děj odehrává, je v něm přesné určení místa, kterým je vždy Tibet nebo některé tibetské město. Podoby s naší bajkou jsou zřejmé na první pohled. Z těchto pohádek vyplývá ponaučení a každý je může chápat jinak. Mé pocity po první pohádce byly smíšené, ale po přečtení druhé a třetí jsem je začala chápat trochu jiným způsobem než většina lidí. V pohádkách vítězí slabší nad silnějším... Tibet je slabší než Čína. Čína je světová mocnost, která bezmyšlenkovitě sebrala tibetské území pod svou nadvládu. Tibet se proti tomu nemůže bránit, ale pokud bude mazanější, dokáže si alespoň vydobýt svá ztracená práva. Cítím z toho jakousi naději, kterou Tibeťané vkládají do svých pohádek v pohodě zvířecích hrdinů. Jak jinak schovat svou naději před cenzurou?

V jednotě je síla... Tato myšlenka vyvolá hned několik obrazů každému z nás. V souvislosti s Tibetem mě ale napadá pouze jediný. Proč se nesemknou státy světa a nepomohou Tibeťanům k uskutečnění jejich snů? Je to území, které bylo nezávislé, teď se nazývá autonomní oblastí a přitom porušování lidských práv, nedostatek lékařské péče, nedovolené zatýkání a navíc bez práva na vzdělání nemá s autonomií nic společného. Jde pouze o malé skutky, které by pomohly splnit mnoho lidských přání. Chápu, Čína patří mezi největší světové mocnosti a ostatní státy se nejspíš bojí. Nechtějí si udělat vroubek u státu, na kterém je závislá jedna čtvrtina států světa. Výpovědi mnoha ministrů jsou jasné, přísun výrobků z Číny je pro mnoho vysoko postavených lidí přednější než svobodné a kvalitní životní podmínky pro více než 5 milionů Tibeťanů, kteří žijí v chudobě. Přejde mi smutné, že naše hlava státu a naše vláda jsou lhostejní k tomuto dění a dávají přednost ekonomickým hlediskům před lidskými. Vždyť to není zase tak dávno, kdy jsme my, český národ, procházel něčím podobným – mluvím o okupování české země nacistickým Německem...

Ať už se k tomu staví každý podle svého, myslím si, že vyvěšení tibetské vlajky a malý finanční příspěvek je pro nás to nejmenší, co můžeme udělat.

Já osobně s touto okupací nesouhlasím.

Kristýna Schröderová

Gymnázium Kadaň

Pomalů, ale přesto

I.

Studený vítr si lehce pohrával s trávou. V okolí se rozléhalo bečení ovcí a cinkání zvonků.

Pastýř seděl na břehu řeky a házel kamínky do vody. Přemýšlel. Ovce jsou už od rána nervózní, dokonce se odmítaly jít napást. Trvalo mu dvakrát déle, než je sem nahnal.

Povzdychl si a nalil trochu čaje do misky. Věděl, že zvířata mohou vycítit všelijaké věci, skoro jako kdyby uměla předvídat budoucnost. Je tedy možné, aby cítily jejich příchod? On sám pociťoval napětí ve vzduchu, které každou chvíli houstlo. Odmítal ale věřit tomu, k čemu se schylovalo. A nebyl jediný. Lidé z vesnice si nenechali vymluvit svou víru. Dál přetrvávala v jejich duši. Jsou odhodlaní se bránit, ochotni zemřít a zabít pro svobodu a víru. Protože víra je to jediné, co jim nemůžou vzít.

Pastýř zvedl kámen a prudce s ním mrštil. Klidná vodní hladina se rozvířila. Bečení ovcí zesílilo a k němu dolehl zvuk klášterních zvonů. Jsou tady.

II.

Hustý černý kouř se valil z několika domů ve vesnici. Všude byl slyšet křik a střelení. Malý chlapec se proplétal mezi čínskými vojáky a vyděšenými tibetskými obyvateli, kteří se snažili zachránit. Potřeboval najít svého bratra, který se vydal na pastvinu s ovcemi. Chtěl ho varovat před vojáky a říct mu, že matku nejspíš odvedli pryč. Nevěděl to jistě, protože když přišel k jejich

domu, hořel. Možná stihla utéct a teď ho hledá. Ano, jistě, hledá ho. Nemůže ji tu přece nechat. S touto myšlenkou se otočil a procpával zpátky do davu.

Rozhlížel se kolem sebe, viděl spoustu známých tváří, ve kterých se odrážel strach a zmatek, ale i spoustu těch, kteří se odmítali vzdát. Jeden z nich byl muž bojující kousek od chlapce. Vykopl vojákovi zbraň z ruky a vší silou mu vrazil pěstí. Voják ztratil rovnováhu a spadl na záda. Muž k němu hned přiskočil a chtěl do něj začít kopat, ale za ním se objevil další voják, který ho zastřelil. Chladně, bez jakýchkoliv emocí. Bez rozmyšlení. Muž se skácel k zemi a pod jeho hlavou se začala vytvářet kaluž z krve. Jeho pohled, ze kterého pomalu vyprchával život, spočinul na chlapci. Lidé okamžitě propadli panice a začali s křikem vrážet jeden do druhého.

Nějaká žena povalila chlapce na zem. Jeho hlava dopadla na kámen a jemu se zatmělo před očima. Svět se zpomalil a okolní zvuky utlumily. Mrknutí trvalo nekonečně dlouho. Viděl před sebou rozmazané pobíhající postavy. Jedna z nich se stále přibližovala, až se zastavila přímo u něj. Svět se znovu vrátil do normální rychlosti. Byl to voják a mířil na něj zbraní. Chlapcem projelo zděšení.

III.

Mnich s sebou trhnul a otevřel oči. Snažil se uklidnit zrychlený dech. Je to už dávno. Tehdy skoro zemřel. Voják ho postřelil, ale minul srdce. Měl obrovské štěstí, že přežil. Nepředstavitelné.

Vstal z dřevěného lože a ruku nevědomě přiložil k místu, kterým prošla kulka. Cítil pravidelný tlukot srdce. Málem přestalo bít. Ale začalo znovu. Pomalu, ale přesto.